

Εισηγητικό κείμενο για φοιτητικό

Της φοιτητικής ομάδας

Η απόφαση της συνδιάσκεψης της ΟΚΔΕ-Σπάρτακος 2010 για την εκπαιδευτική αντι-μεταρρύθμιση και το φοιτητικό κίνημα επαναεπιβεβαιώνεται και αποτελεί την αφετηρία της φεινής πολιτικής πρότασης της φοιτητικής ομάδας της ΟΚΔΕ-Σπάρτακος για το φοιτητικό κίνημα.

I. Ο νόμος Διαμαντοπούλου και οι αλλαγές στο ελληνικό πανεπιστήμιο

Νέος Νόμος Πλαίσιο

• **Αξιολόγηση/χρηματοδότηση.** Ο νέος νόμος Πλαίσιο έρχεται να συνδέσει την εξωτερική αξιολόγηση, που θα λαμβάνει χώρα κάθε 3 χρόνια, με την χρηματοδότηση. Η χρηματοδότηση παύει να είναι κατά αποκλειστικότητα κρατική και η οικονομική αυτοτέλεια του πανεπιστημίου, το οδηγεί στην αναζήτηση ιδιωτικής χρηματοδότησης, χορηγιών ακόμα και διδάκτρων. Η «εύρυθμη λειτουργία» του ιδρύματος, το επικυρωμένο από τους «κοινωνικούς εταίρους» (ΣΕΒ, επιμελητήρια, εκκλησία κλπ) εξειδικευμένο πρόγραμμα σπουδών, η εξειδικευμένη έρευνα για ιδιωτικές επιχειρήσεις κλπ, θα επικροτούνται με μεγαλύτερη χρηματοδότηση, ενώ αντίθετα ένα πανεπιστήμιο, στο οποίο γίνονται κινητοποιήσεις, με κοινωνικού χαρακτήρα πρόγραμμα σπουδών και βασική έρευνα, θα τιμωρείται και θα λαμβάνει μειωμένη χρηματοδότηση ή καθόλου χρηματοδότηση. Ακόμη η χρηματοδότηση θα ακολουθεί και ατομικά τον φοιτητή, ο οποίος θα δικαιούται ένα συγκεκριμένο ποσό, που δεν εξασφαλίζεται ότι επαρκεί για τις σπουδές του. Με το μέτρο αυτό, η ατομική επίδοση του φοιτητή θα του εξασφαλίζει και την εκάστοτε χρηματοδότησή του, οξύνοντας ακόμα περισσότερο τους ταξικούς φραγμούς, οδηγώντας στην ατομική διαπραγμάτευση, ως μόνο τρόπο επιβίωσης και ανοίγοντας τον δρόμο για την επιβολή διδάκτρων.

• **Φοιτητικές παροχές.** Οι ήδη περιορισμένες φοιτητικές παροχές μειώνονται ακόμα περισσότερο και παίρνουν τη μορφή κουπονιού. Προβλέπονται και ανταποδοτικά δάνεια, με αντάλλαγμα εθελοντική εργασία για το πανεπιστήμιο, δίνοντας στο κράτος δωρεάν εργατικό δυναμικό σε θέσεις εργασίας που θα έπρεπε να καλυφθούν με μόνιμο προσωπικό. Δημιουργείται ακόμη, το πρόγραμμα επιλογής και διανομής συγγραμμάτων «Εύδοξος», που σκοπό έχει την κατάργηση του ακαδημαϊκού συγγράμματος και την αντικατάστασή του από το «ψηφιακό» σύγγραμμα, μετακυλώντας το κόστος στους φοιτητές. Δείγμα αποφασιστικότητας για την εφαρμογή του νέου νόμου είναι και η αλλαγή στον τρόπο διανομής πάσο. Το πάσο πλέον μετατρέπεται σε ατομική κάρτα του φοιτητή με barcode κλπ και αγοράζεται από ιδιωτικές εταιρίες.

• **Τρόπος εισαγωγής και αποφοίτησης.** Η εισαγωγή στο πανεπιστήμιο παίρνει τη μορφή φιλτραρίσματος. Ο μαθητής θα εισάγεται σε σχολή ή σε ίδρυμα και η κατανομή σε τμήματα θα γίνεται μετά από εξετάσεις. Ο κάθε ένας μέσα στο πανεπιστήμιο θα ακολουθεί ένα «ατομικό μονοπάτι», μαζεύοντας όσο το δυνατόν περισσότερες πιστωτικές μονάδες και καλύτερη χρηματοδότηση, το οποίο θα οδηγεί και σε διαφορετική έξοδο για τον καθέναν και την καθεμία. Το σύνολο των πιστωτικών μονάδων και οι επιδεξιότητες θα καταγράφονται στο λεγόμενο europass, που σε σύνδεση με την Μπολόνια και τον ΚΕΧΑΕ, θα εντείνει τις ελαστικές σχέσεις εργασίας για όλους τους εργαζόμενους της ΕΕ.

• **Πειθάρχηση/εντατικοποίηση.** Οι απουσίες, οι αλυσίδες μαθημάτων, οι πρόοδοι και τα τεστ και τα μαθήματα ανά ομάδες οξύνουν ακόμα περισσότερο την πειθάρχηση και την εντατικοποίηση (απ' ότι στον νόμο Πλαίσιο Γιαννάκου), που αποτελούν αποτελεσματικά μέτρα ενάντια στις κινητοποιήσεις, κατάσταση που ενισχύθηκε ακόμα περισσότερο από την επαπειλούμενη διαγραφή φοιτητών μετά από την υπέρβαση των χρονικών ορίων φοίτησης, αλλά και από την απειλή των πειθαρχικών συμβουλίων. Ο ατομικός δρόμος οδηγεί σε έναν σκληρό ανταγωνισμό, σε περαιτέρω εντατικοποίηση, σε ατομική διαπραγμάτευση, μακριά από συλλογικές διεκδικήσεις, αναγκάζοντας τους φοιτητές να πειθαρχήσουν ακόμη περισσότερο και να μην μπορούν να επιλέγουν ριζοσπαστικές μορφές αμφισβήτησης.

• **Νέος τρόπος διοίκησης.** Το πανεπιστήμιο θα διοικείται πλέον από το «συμβούλιο διοίκησης» που θα παραλάβει τις αρμοδιότητες της συγκλήτου, του πρυτανικού συμβουλίου και των γενικών συνελεύσεων τμημάτων/σχολών. Θα αποτελείται από μέλη ΔΕΠ και κατά το ήμισυ από διορισμένους από το κράτος

εκπροσώπους των «κοινωνικών εταίρων». Ένας από τους διορισμένους θα έχει το ρόλο του manager και θα είναι ο υπεύθυνος για την «προώθηση» του πανεπιστημίου στο κυνήγι της χρηματοδότησης. Έτσι η αστική τάξη ολοκληρώνει το στόχο της να βάλει χέρι στην τριτοβάθμια εκπαίδευση σε οικονομικό και ακαδημαϊκό επίπεδο. Η δομή και οι υπερεξουσίες αυτού του συμβουλίου δεν αφήνει περιθώρια σε έλεγχο της από τους φοιτητικούς συλλόγους, με αποτέλεσμα όλες οι αποφάσεις του να μη δεσμεύονται από πουθενά. Το πανεπιστήμιο λοιπόν, μεταβάλλεται σε φορέα παροχής υπηρεσιών, σε εκπαιδευτήριο που θα διοικείται σαν ανώνυμη εταιρεία και θα επιβάλλει αυταρχικούς ρυθμούς και κανόνες στις σπουδές και τις εξετάσεις των φοιτητών. Η κατάργηση της φοιτητικής συνδιοίκησης δείχνει την απόφαση της αστικής τάξης να περάσει στην παντελή απαξίωση των φοιτητικών συλλόγων, εν αντίθεση με την προσπάθεια ενσωμάτωσης του φοιτητικού κινήματος του παρελθόντος (με την ψήφιση είτε από τις παρατάξεις, είτε καθολικά).

• **Κατάργηση του ασύλου.** Η Άννα Διαμαντοπούλου κατήργησε εντελώς το πανεπιστημιακό άσυλο, σε μια προσπάθεια ενοποίησης των αστικών κομμάτων, μετά από την πίεση του ΛΑΟΣ και της ΝΔ. Η αστική τάξη με αυτήν την κίνηση δείχνει την αποφασιστικότητά της να ξεμπερδεύει με το πανεπιστήμιο των κοινωνικών κινήματων, να ξεμπερδεύει με την ριζοσπαστικοποίηση του φοιτητικού σώματος, να ξεμπερδεύει με την αναπαραγωγή της αριστεράς που άκμαζε σε ένα πανεπιστήμιο στέγη των κινήματων. Η προσπάθεια για κοινωνική αποστείρωση του πανεπιστημίου, δείχνει και την επικινδυνότητα του αγωνιστικού πανεπιστημίου σε μια εποχή «εθνικών» συναϊνέσεων.

II. Η κατάσταση και τα χαρακτηριστικά του φοιτητικού σώματος

A. Υλική κατάσταση

Η διαρκής και συνεχής λιτότητα και τα βάρβαρα μέτρα της κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ, έχουν δυσχεράνει και την οικονομική κατάσταση του φοιτητικού σώματος. Όλο και περισσότεροι φοιτητές είναι αναγκασμένοι να δουλεύουν για να σπουδάσουν και μάλιστα με ελαστικές σχέσεις εργασίας, ανασφάλιστοι και χωρίς καμία νομική κάλυψη.

Οι συνεχείς εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις, η όλο και πιο σκληρή καθημερινότητα και το ανώτατο όριο φοίτησης έχει επιβάλλει στους φοιτητές τη διαρκή παρακολούθηση, το ατελείωτο διάβασμα και γενικά το μοντέλο του καλού φοιτητή, που δεν σπαταλά τον χρόνο του.

Αυτές οι δυσκολίες, έχουν οδηγήσει την πλειοψηφία του φοιτητικού σώματος μακριά από τις συλλογικές διαδικασίες των φοιτητικών συλλόγων, τους έχει κάνει εχθρικούς απέναντι στην πολιτική και τους έχει στρέψει προς τον ατομικό δρόμο. Δεν είναι πλέον λίγοι αυτοί που λένε ότι πρέπει να τελειώσουν γρήγορα, να γυρίσουν στην επαρχία, να βρουν μια οποιαδήποτε δουλειά για να μπορέσουν να τα βγάλουν πέρα. Είναι αξιοσημείωτο πως έχει αυξηθεί πολύ ο αριθμός των μαθητών/τριών που δηλώνουν στα μηχανογραφικά δελτία σχολές με βασικό κριτήριο το να βρίσκονται στην πόλη στην οποία μένουν, παρά το να τους ενδιαφέρει το επιστημονικό αντικείμενο που θα σπουδάσουν. Η γενικευμένη μετακύλιση του κόστους της εκπαίδευσης στους φοιτητές και τις φοιτήτριες δε μπορεί παρά να δημιουργήσει μια κατάσταση στο ελληνικό πανεπιστήμιο, η οποία θα χαρακτηρίζεται από την αδυναμία της θιγόμενης από τα μέτρα πλειοψηφίας να κινητοποιηθεί όπως παλιότερα, χωρίς να αντιμετωπίζει βαρύ κόστος. Η κατάσταση αυτή αφορά ιδιαίτερα τις νέες γενιές φοιτητών/τριών, για την παρέμβαση των σχημάτων της ΕΑΑΚ στις οποίες θα πρέπει να υπάρξει αναβαθμισμένος σχεδιασμός σε σχέση με παλιότερα, ώστε να ενταχθούν με πραγματικά πλειοψηφικούς όρους στα φοιτητικά κινήματα του επόμενου διαστήματος. Δεν πρέπει βέβαια να παραβλέπουμε και την κατάσταση των τωρινών φοιτητών/τριών, που αντιμετωπίζουν, πέρα από τα προαναφερόμενα οικονομικά προβλήματα και την απειλή της διαγραφής μετά από συγκεκριμένα χρόνια φοίτησης, γεγονός που κάνει τα περιθώρια φοίτησης ασφυκτικά για εργαζόμενους/ες φοιτητές/τριες.

B. Ψυχολογική αδυναμία

Η μεγάλη ήττα που έφερε η εφαρμογή του νόμου της Γιαννάκου, σε συνδυασμό με την εφαρμογή των μέτρων και την ψήφιση των μνημονίων, παρά τις μεγαλειώδεις διαμαρτυρίες, έχουν οδηγήσει το φοιτητικό σώμα σε μια ενσωμάτωση. Η τιμωρητική στάση των καθηγητών ενάντια στις φοιτητικές καταλήψεις, αλλά και ο μοναχικός δρόμος των τελευταίων φοιτητικών κινητοποιήσεων, με τους καθηγητές στην πλειοψηφία τους να μην λαμβάνουν καμία πρωτοβουλία ενάντια στο νόμο, έχει

οδηγήσει τους φοιτητές σε μια απογοήτευση και σε μια βεβαιότητα ότι κανένας αγώνας δεν μπορεί να κερδίσει.

Οι δύο παραπάνω διαπιστώσεις, σε συνδυασμό με την αδυναμία της αριστεράς να πείσει ότι οι αγώνες μπορούν να νικήσουν, ότι η μάχη πρέπει να δοθεί συνολικά ενάντια στον καπιταλισμό και ότι η ενότητα του φοιτητικού κινήματος με το εργατικό κίνημα, θα είναι η μόνη λύση για να μπορέσει να υπάρξει μια δημόσια και δωρεάν εκπαίδευση, χωρίς ταξικούς φραγμούς, που θα είναι δικαίωμα όλων, θα είναι η μόνη λύση για να μπορέσει να υπάρξει μια κοινωνία χωρίς εκμετάλλευση, χωρίς καταπίεση ανθρώπου από άνθρωπο.

III. Αποτίμηση των φοιτητικών καταλήψεων και κινητοποιήσεων του 2011

A. Η φετινή ακαδημαϊκή χρονιά βρήκε το φοιτητικό κίνημα αντιμέτωπο με έναν ψηφισμένο νόμο, που διέλυσε τη δημόσια και δωρεάν εκπαίδευση. Την αρχική αδυναμία διαδέχθηκε μια αποφασιστικότητα από την αριστερά για άμεση απάντηση στην κυβέρνηση και την υπουργό παιδείας. Η αριστερά στο σύνολο της είχε να αντιμετωπίσει αρκετές δυσκολίες για τη συγκρότηση ενός φοιτητικού κινήματος, αντάξιο με εκείνα του παρελθόντος. Η απάντηση έπρεπε να είναι άμεση, αλλά οι σχολές δεν είχαν καν ανοίξει. Η απαίτηση η σχολές να κλείσουν άμεσα, χώλαινε σε έξι βασικές δυσκολίες:

- α.** έλλειψη ζύμωσης του φοιτητικού σώματος, αφού οι σχολές είχαν μόλις ανοίξει
- β.** έλλειψη αποφασιστικότητας από μεριάς του φοιτητικού σώματος να πάει κόντρα στην κανονικότητα της εξεταστικής, υπό το φόβο για χαμένα εξάμηνα και εξεταστικές από καθηγητές, πρυτάνεις κλπ
- γ.** η αποφασιστικότητα του αντιδραστικού μέρους των καθηγητών να πείσουν τους φοιτητές ότι ο νόμος είναι καλός και αναγκαίος
- δ.** ο όρκος σιωπής των ΜΜΕ για τις αλλαγές στο πανεπιστήμιο και η ανάδειξη της συναίνεσης των αστικών κομμάτων στην ψήφιση του νέου νόμου Πλαίσιο
- ε.** η αδυναμία της αριστεράς όλων τον προηγούμενο χρόνο να πείσει για την ανάγκη κινητοποίησης ενάντια στην κατάθεση του νέου νόμου
- στ.** η έλλειψη ενός νικηφόρου σχεδιασμού και συντονισμού από την πρωτοπορία του φοιτητικού κινήματος

B. Παρά τις παραπάνω δυσκολίες, η πρώτη εβδομάδα του Σεπτεμβρη βρήκε 300 τμήματα υπό κατάληψη, ένα νούμερο αρκετά πλασματικό, αφού τα περισσότερα ΤΕΙ και κάποια ΑΕΙ έκλεισαν με αποφάσεις ΔΣ, υπό το φόβο των καθεστωτικών παρατάξεων να δώσουν την ευκαιρία στο φοιτητικό σώμα να ζυμωθεί και να πολιτικοποιηθεί μέσα από τις Γενικές Συνελεύσεις. Για πέντε βδομάδες πάνω από 150 τμήματα τελούσαν πραγματικά υπό κατάληψη. Τα ΜΜΕ σιώπησαν τόσο τις φοιτητικές καταλήψεις, όσο και τις κινητοποιήσεις. Η μόνη δημοσιότητα του φοιτητικού κινήματος ήταν στην κατάληψη της ΕΡΤ και ήταν μια αρνητική δημοσιότητα, αφού οι φοιτητές παρουσιάστηκαν σαν χούλιγκανς που απαγορεύουν στους δημοσιογράφους να κάνουν τη δουλειά τους. Η απόφαση της ΕΡΤ να μη βγάλει δύο συνεχόμενα δελτία ειδήσεων και η ανακοίνωση του κυβερνητικού εκπροσώπου (την επόμενη μέρα) δείχνουν ότι τα αστικά ΜΜΕ θα έκαναν τα πάντα, ώστε το φοιτητικό κίνημα να μην μπορέσει να βρει κοινωνικούς συμμάχους.

Η υπερπροβολή των «αγανακτισμένων φοιτητών», ως το υγιές κομμάτι του φοιτητικού σώματος σε συνδυασμό με τον αποκλεισμό του κινήματος, δημιούργησαν ψευδή εικόνα για το φοιτητικό κίνημα στην ελληνική κοινωνία. Η εικόνα του βολεμένου αιώνιου φοιτητή, που βαριέται να διαβάσει και «τα σπάει» στο άσυλο, κυριαρχούσε στα ΜΜΕ. Οι φοιτητικοί σύλλογοι έκαναν κάποιες μικρές προσπάθειες για αντιπληροφόρηση, αλλά ούτε μαζικά, ούτε συγκροτημένα έγιναν. Οι εκπαιδευτικές πορείες δεν ήταν ούτε όσο μαζικές, ούτε όσο συγκρουσιακές θα έπρεπε. Η πανελλαδική πορεία που θα μπορούσε να δώσει ώθηση στους φοιτητικούς συλλόγους άργησε να έρθει, ενώ καμία μεγάλη εξωστρεφή δράση αλληλεγγύης (συναυλία κλπ) δεν έγινε με την ευθύνη να βαραίνει κυρίως την ΕΑΑΚ, ως πρωτοπορία του φοιτητικού κινήματος.

Η στάση των αριστερών παρατάξεων και σχημάτων έπαιξε μεγάλο ρόλο τόσο στην ανάπτυξη, όσο και στην ύφεση του φοιτητικού κινήματος. Πιο αναλυτικά:

Η ΠΚΣ, μετά τη δημιουργία του ΜΑΣ (ένα φοιτητικό ΠΑΜΕ) και με την απομάκρυνση τόσο από τους φοιτητικούς συλλόγους, όσο και από τις υπόλοιπες αριστερές δυνάμεις, έκανε πολιτική για τον εαυτό της. Η αρχική της απόφαση να προτείνει καταλήψεις, χωρίς βέβαια να συμμαχεί με τα πλαίσια των συντονιστικών επιτροπών, έδωσαν μια ελπίδα στον κόσμο του κινήματος ότι μπορεί υπάρξει μια ενωτική κινηματική τακτική. Η αλλαγή στάσης της και οι μετέπειτα καταγγελίες στις

καταλήψεις, έδωσε πάτημα στις καθεστωτικές παρατάξεις και προξένησαν δυσπιστία και απογοήτευση στον κόσμο του κινήματος.

Η ΑΡΕΝ, δεν είχε κανέναν σχεδιασμό για τον φοιτητικό κίνημα και αρκέστηκε σε μια κριτική προς τα σχήματα της ΕΑΑΚ. Η συμμετοχή της στην εσωτερική ζωή των καταλήψεων ήταν από πολύ μικρή, έως ανύπαρκτη και δεν έκανε καμία προσπάθεια για αναβάθμιση των φοιτητικών καταλήψεων και των δομών του φοιτητικού κινήματος. Η παραταξιοποίησή της τα τελευταία χρόνια, έχει οδηγήσει τα μέλη της να κάνουν δουλειά για τον ΣΥΡΙΖΑ.

Η ΕΑΑΚ χαρακτηρίστηκε από μεγάλες αδυναμίες στο εσωτερικό της και δεν έδωσε όλη της τη δύναμη στην ανάπτυξη του κινήματος. Η έλλειψη ενθουσιασμού και πίστης στο κίνημα ήταν τα χαρακτηριστικά των σχημάτων της ΕΑΑΚ. Παρόλα τα προβλήματά της, η ΕΑΑΚ έπαιξε τον πρωταγωνιστικό ρόλο για το φοιτητικό κίνημα. Στα θετικά προσμετράται το άμεσο αντανακλαστικό για καταλήψεις διαρκείας, προσπάθεια για δικτύωση με το εργατικό κίνημα και για σκληρή αντιπαράθεση με την κυβερνητική πολιτική. Ωστόσο, οι χρόνιες αδυναμίες του μορφώματος οδήγησαν για άλλη μια φορά σε γραφειοκρατικά συντονιστικά γενικών συνελεύσεων, τα οποία διαλύθηκαν 2 φορές από κομμάτι της αναρχίας μαζί με τα σχήματα που ελέγχονται από την ΑΡΑΣ, καθώς οι συγκεκριμένες αντιλήψεις μπουκόταραν συστηματικά την όποια προσπάθεια για αιρετότητα και ανακλητότητα των αντιπροσώπων των γενικών συνελεύσεων. Στη βελτίωση της κατάστασης δεν κατάφεραν να βοηθήσουν ούτε οι δυνάμεις της ΝΚΑ, καθώς η πρότασή τους για αιρετούς - ανακλητούς αντιπροσώπους στο συντονιστικό των συνελεύσεων έμεινε σε ένα πολύ πρωτόλειο επίπεδο, χωρίς να διασαφηνιστεί και άρα να καταφέρει να αποτελέσει ολοκληρωμένη πρόταση που να μπορεί να εφαρμοστεί αποτελεσματικά σε πανελλαδική κλίμακα. Αποτέλεσμα ήταν να δημιουργηθεί ένα κενό ηγεσίας, καθώς η λειτουργία του συντονιστικού (μη αιρετό προεδρείο, άλλες τοποθετήσεις από αιρετούς προέκυψαν από συντονιστικές επιτροπές κατάληψης, άλλες από μη αιρετούς, εκατέρωθεν ανταλλαγή κατηγοριών κλπ) απέτυχε να αγκαλιάσει τις μάζες των αγωνιζόμενων φοιτητών/τριών, γεγονός που οδήγησε σε αδυναμία υλοποίησης ή περιορισμένη υλοποίηση των σχεδιαζόμενων από το συντονιστικό δράσεων. Δυστυχώς τα σχήματα της ΕΑΑΚ έχασαν μια ιστορική ευκαιρία αναβάθμισης του συντονιστικού γενικών συνελεύσεων και καταλήψεων, και έτσι μια μεγάλη ευκαιρία υπέρβασης των ορίων του πανεπιστημίου και δικτύωσης με τα υπόλοιπα αγωνιζόμενα κομμάτια της εργατικής τάξης. Η καθυστερημένη διοργάνωση κεντρικών πολιτικών γεγονότων (παρεμβάσεις στα σωματεία, στη ΓΣΕΕ, σε ΜΜΕ κλπ) επέφερε την απομόνωση του φοιτητικού κινήματος, με αποτέλεσμα τα σχήματα της ΕΑΑΚ να απολέσουν τη δυνατότητα χάραξης νικηφόρας κινηματικής προοπτικής. Είναι χαρακτηριστικό πως πολλές συνελεύσεις δε χάθηκαν εξαιτίας της κινητοποίησης του αντιδραστικού μπλοκ των φοιτητικών συλλόγων, των «αγανακτισμένων φοιτητών» κλπ, αλλά εξαιτίας της αποστράτευσης των μπλοκ αγώνα, που σταδιακά έπαψαν να βλέπουν στις κινητοποιήσεις κάτι παραπάνω από μια συντεχνιακού τύπου μάχη ή μάχη για την τιμή των όπλων. Η ΕΑΑΚ οφείλει να κάνει όχι μόνο την αυτοκριτική της, αλλά και να προσαρμοστεί άμεσα στα νέα δεδομένα φοίτησης, που περιλαμβάνουν σταδιακή επιδείνωση των όρων φοίτησης και άρα δυνατότητα για συνδικαλισμό.

IV. Σχεδιασμός για το φοιτητικό κίνημα της επόμενης μέρας

A. Σχεδιασμός

Για εμάς είναι ξεκάθαρο πως τα φοιτητικά κινήματα του επόμενου διαστήματος θα χρειαστεί να ξεπεράσουν κατά πολύ τα ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά των προηγούμενων φοιτητικών κινήματων, προκειμένου να είναι αποτελεσματικά. Σίγουρα οι μικρές μάχες σε επίπεδο σχολών θα έχουν ακόμα αξία, ωστόσο ο βασικός προσανατολισμός των σχημάτων της ΕΑΑΚ θα πρέπει να είναι η οικοδόμηση ενός φοιτητικού κινήματος που να μπορεί με αξιώσεις να σταθεί πλάι στο εργατικό, που να μπορεί πραγματικά να προκαλέσει πολιτικά γεγονότα που θα συμβάλουν στην ανόρθωση και την κοινή πάλη με το εργατικό κίνημα. Συγκεκριμένα, τα σχήματα της ΕΑΑΚ βρίσκονται μπροστά στα εξής καθήκοντα:

α. Μπλοκάρισμα όσων το δυνατόν περισσότερο πτυχών του νόμου 4009/2011 στις σχολές. Διαρκής πάλη για την προάσπιση των δικαιωμάτων της θιγόμενης πλειοψηφίας εντός του φοιτητικού σώματος, ειδικά σε ότι έχει να κάνει με περικοπές παροχών, συγγραμμάτων κλπ.

β. Ένταση της προσπάθειας πολιτικοποίησης του φοιτητικού σώματος. Προκειμένου το φοιτητικό κίνημα να μπορέσει να σταθεί πλάι στο εργατικό, είναι ζωτικής σημασίας το να γίνει κτήμα του ο πυρήνας των μεταβατικών αιτημάτων του εργατικού

κινήματος, ιδιαίτερα σε σχέση με τα ζητήματα του χρέους, της αντικαπιταλιστικής εξόδου από ΕΕ-ΟΝΕ, της εθνικοποίησης των τραπεζών και των μεγάλων επιχειρήσεων χωρίς αποζημίωση κλπ. Τα πανεπιστήμια θα πρέπει να αποτελέσουν το επίκεντρο ευρύτερου προβληματισμού, με το μάτι στραμμένο στις διεργασίες που διαδραματίζονται αυτή την περίοδο στην κοινωνία και να συμβάλουν με το δικό τους τρόπο σ' αυτές. Πέρα από το βάθεμα της πολιτικής ανάλυσης των σχημάτων για το κεντρικό πολιτικό σκηνικό και την οικονομία, θα πρέπει τα σχήματα να επεξεργαστούν ένα σχεδιασμό εξωστρεφών παρεμβάσεων-εκδηλώσεων κλπ, με στόχο να γενικευτεί αυτή η συζήτηση και να συνδεθεί με την ευρύτερη αμφισβήτηση του αστικού μοντέλου οικονομικής ανάπτυξης. Σημαντικό στοιχείο σ' αυτή την κατεύθυνση είναι η αξιοποίηση της εμπειρίας των συνδικαλιστικών σχημάτων της αντικαπιταλιστικής αριστεράς στους αντίστοιχους με την κάθε σχολή εργασιακούς χώρους, στην κατεύθυνση του μπολιάσματος των αιτημάτων των φοιτητικών συλλόγων με επιπλέον μεταβατικά αιτήματα. Προκειμένου να αποφευχθεί οποιαδήποτε ροπή για συντεχνιακά αιτήματα, τονίζουμε πως κάθε τέτοια προσπάθεια αναβάθμισης της πολιτικής κουβέντας θα πρέπει να στοχεύει στις κοινωνικές ανάγκες και όχι στις ανάγκες της κάθε κοινωνικής ομάδας χωριστά.

γ. Προσπάθεια για να ξαναβγεί το φοιτητικό κίνημα στους δρόμους, με καλύτερους όρους από την τελευταία φορά. Αυτή η προσπάθεια θα πρέπει να γίνεται παράλληλα με την πάλη ενάντια στη διάλυση του δημόσιου πανεπιστημίου, αλλά και στην πολιτικοποίηση του φοιτητικού σώματος. Είναι ξεκάθαρο πως το φοιτητικό κίνημα δε μπορεί να κερδίσει στο βαθμό που κινητοποιείται χωρίς αξιόλογες κοινωνικές συμμαχίες. Γι' αυτό κρίνεται απαραίτητη η σύνδεσή του με τους αγώνες των εργαζομένων, μέσα από κοινά αγωνιστικά καλέσματα, πίεση στις ομοσπονδίες για υιοθέτηση των μεταβατικών αιτημάτων των αγωνιζόμενων φοιτητών/τριών ως αιτήματα της εργατικής τάξης σε σχέση με την εκπαίδευση, αλλά και κοινές κινητοποιήσεις εργαζομένων-φοιτητών/τριών. Παράλληλα, είναι αναγκαία η τήρηση αποστάσεων και η αντιπαράθεση με το καθηγητικό μπλοκ και τους υπόλοιπους συμμάχους της κυβερνητικής πολιτικής μέσα και έξω από το πανεπιστήμιο. Θα πρέπει το φοιτητικό κίνημα να καταφέρει να αναδείξει τον αυτόνομο από την καθηγητική αυθαιρεσία λόγο του, ώστε να γίνει ξεκάθαρο ότι απάντηση στα προβλήματα της εργατικής τάξης θα βγει από τη θιγόμενη πλειοψηφία του φοιτητικού σώματος, που βλέπει τον εαυτό της ως μελλοντική εργατική τάξη, και όχι από κάποιους ειδικούς που λειτουργούν σε εντεταλμένη υπηρεσία ενάντια στα συμφέροντά της. Οι καταλήψεις σχολών και τμημάτων θα πρέπει να αξιοποιούνται ως μέσα πάλης στην κατεύθυνση κοινωνικοποίησης των μηνυμάτων της θιγόμενης φοιτητικής πλειοψηφίας, αλλά και να μπορούν να συνδυάζονται με ευκολία με τις επιθετικές κινήσεις της εργατικής τάξης (απεργίες, καταλήψεις υπουργείων - χώρων εργασίας, λαϊκές συνελεύσεις κλπ) σε μια κατεύθυνση στήριξης και ενδυνάμωσης των μορφών αυτοοργάνωσης που θα επιλέξει η εργατική τάξη.

Β. Δομές του φοιτητικού κινήματος

Μπορούμε να πούμε πως κάθε κίνημα καθορίζει τις δομές του με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του, τους στόχους του, τις σχέσεις που επιδιώκει να οικοδομήσει με κοινωνικές ομάδες που βρίσκονται στο εξωτερικό του κτλ. Μια τέτοια ανάγνωση όμως, αν και κατά βάση σωστή, παραμένει μονόπλευρη αφού δεν αναγνωρίζει τον ρόλο των ιστορικών παρακαταθηκών και των πολιτικών ομάδων στην διαμόρφωση των δομών. Άρα οι δομές για εμάς δεν αποτελούν μια ευθεία αντανάκλαση των «αντικειμενικών συνθηκών» αλλά το αποτέλεσμα της διάθλασης αυτών των συνθηκών μέσα από το πρίσμα τόσο της ιστορικής εμπειρίας αλλά και της δράσης των πρωτοποριών.

Το φοιτητικό κίνημα στην Ελλάδα έχει να επιδείξει μια σειρά σημαντικών αγώνων τις τελευταίες δεκαετίες-μερικών μάλιστα και νικηφόρων-, όπως επίσης και τρόπους οργάνωσης του κινήματος πολύ πιο δημοκρατικούς από αυτούς που συναντάμε σε άλλα κοινωνικά κινήματα. Οι εβδομαδιαίες γενικές συνελεύσεις, οι συντονιστικές επιτροπές κατάληψης και το συντονιστικό γενικών συνελεύσεων και καταλήψεων παρά τα προβλήματα που παρουσιάζουν -σε αρκετές περιπτώσεις πολύ σημαντικά- αποτελούν από τα πιο προωθημένα δείγματα δημοκρατίας που έχουμε δει σε κίνημα. Αυτό όμως όχι μόνο δεν μειώνει την αναγκαιότητα συγκρότησης μιας πρότασης από την πλευρά των ΕΑΑΚ για τις δομές του κινήματος αλλά εξ αρχής τοποθετεί τον πήχη πιο ψηλά.

Τα προβλήματα εντοπίζονται σε όλα τα επίπεδα οργάνωσης του κινήματος και στην πραγματικότητα απορρέουν από τις ίδιες αιτίες. Σε κάθε κίνημα ανεξάρτητα από τις προθέσεις μας υπάρχει ηγεσία. Από τη μία την δημιουργούν οι ίδιες οι αντικειμενικές συνθήκες (διαφορετικοί βαθμοί πολιτικοποίησης και συμμετοχής, αναγκαιότητα λήψης αποφάσεων ad hoc κα) αλλά και ο ίδιος ο αγώνας των πολιτικών

ομάδων για την ηγεμονία. Από την στιγμή που ηγεσία θα υπάρχει -άτυπη ή μη- θα πρέπει να εξετάσουμε τον τρόπο ώστε αυτή να βγαίνει από τη βάση, να ελέγχεται και να λογοδοτεί σε αυτή και να μην την υποκαθιστά. Με λίγα λόγια θα πρέπει να μιλήσουμε για την δημοκρατία των δομών. Παρενθετικά, για εμάς η δημοκρατία δεν αποτελεί μια αφηρημένη ηθική αξία αλλά απαραίτητο υλικό όρο για τη μαζικότητα και την ισχύ του κινήματος. Μια ενδεχόμενη αυτονόμηση της ηγεσίας από τη βάση θα μετέτρεπε τη δεύτερη σε κομπάρσο, ακρωτηριάζοντας τόσο τη δυναμική του κινήματος όσο και τη δυνατότητα να παραχθούν πολιτικές μετατοπίσεις στη συνείδηση των συμμετεχόντων σε αυτό.

Το μεγαλύτερο πρόβλημα των δομών του φοιτητικού κινήματος είναι ουσιαστικά η παράκαμψη του ερωτήματος της εκλογής ηγεσίας, που δυστυχώς τα σχήματα της ΕΑΑΚ δεν έχουν απαντήσει εδώ και χρόνια. Κρυμμένοι πίσω από το πρόταγμα της αμεσοδημοκρατίας δεν έχουμε καταφέρει να προτείνουμε καμιά δομή που διασφαλίζει τη δημοκρατία στο εσωτερικό του κινήματος. Έτσι τα συντονιστικά καταλήψεων έχουν προεδρεία που δεν έχει εκλέξει κανείς, ούτε μπορεί να τα ανακαλέσει, δεν είναι καν διασφαλισμένο ότι όλοι οι σύλλογοι μπορούν να τοποθετηθούν, η ίδια η διαδικασία είναι δευτερεύουσας σημασίας αφού το ζουμί είναι στην επιτροπή κειμένου κοκ. Θετικό βήμα αποτελεί ο ορισμός αντιπροσώπων από τις συντονιστικές κατάληψης αλλά ούτε αυτός αποτελεί τη λύση αφού όλοι/ες ξέρουμε πως η συμμετοχή στις συντονιστικές επιτροπές κατάληψης είναι περιορισμένη, ενώ η βάση του κινήματος είναι πολύ μεγαλύτερη και πρωταρχικό της όργανο αποτελούν οι γενικές συνελεύσεις των συλλόγων. Επίσης ακαθόριστη παραμένει και η δικαιοδοσία αυτών των αντιπροσώπων καθώς και η διαδικασία ελέγχου τους. Τέλος, εντελώς καταστροφική για το κίνημα είναι και η ίδια η διαδικασία της απόφασης, η περιβόητη σύνθεση, αφού στην πραγματικότητα όταν ανακύπτουν σοβαρές διαφωνίες μετατρέπεται σε διαγωνισμό υπομονής, σπασίματος νεύρων και veto, καθώς αποτελεί προϋπόθεση η ομοφωνία του σώματος για να παρθεί απόφαση.

Για να είναι αποτελεσματική και λειτουργική οποιαδήποτε δομή, θα πρέπει καταρχάς να καθορίζεται επακριβώς ο ρόλος του κάθε οργάνου. Για εμάς πρωταρχικό κύτταρο οργάνωσης του κινήματος αποτελούν οι γενικές συνελεύσεις, οι οποίες παίρνουν τις πολιτικές αποφάσεις, αποφασίζουν τις καταλήψεις και οργανώνουν τον κόσμο του αγώνα. Μέσα από αυτές θα πρέπει να εκλέγεται και να λογοδοτεί και η ηγεσία του κινήματος. Από όσες μορφές εκλογής έχουν δοκιμαστεί ιστορικά στα διάφορα κινήματα η πιο δημοκρατική είναι αυτή της αιρετότητας και της ανακλητότητας που διασφαλίζει την άμεση σχέση μεταξύ ηγεσίας και βάσης καθώς και την δέσμευση της πρώτης στις επιθυμίες της δεύτερης -και όταν δεν συμβαίνει αυτό, την ανάκλησή της. Οι συντονιστικές επιτροπές κατάληψης θα πρέπει να έχουν τον ρόλο της υλοποίησης της απόφασης της συνέλευσης, χωρίς το δικαίωμα αναίρεσης της, καθώς και την προετοιμασία του πλαισίου για την επόμενη συνέλευση. Τέλος, το συντονιστικό συνελεύσεων και καταλήψεων πρέπει να αναλαμβάνει το συντονισμό των φοιτητικών συλλόγων, το κάλεσμα των κινητοποιήσεων, την λήψη αποφάσεων για έκτακτες καταστάσεις -πχ συλληθθέντες σε πορεία- καθώς και την απεύθυνση σε κοινωνικές ομάδες και κινήματα έξω από το φοιτητικό στην κατεύθυνση κοινής κινηματικής δράσης. Δεν έχει καμιά δικαιοδοσία αναίρεσης των αποφάσεων των συνελεύσεων (πχ απόφαση για τον τερματισμό των καταλήψεων), αν και μπορεί να κάνει προτάσεις προς αυτές.

Καθοριστικό ζήτημα παραμένει και το πώς θα εκλέγονται οι αιρετοί και ανακλητοί εκπρόσωποι των συλλόγων. Καταρχάς θα πρέπει να προκύπτουν από τα κομμάτια εκείνα που κινούνται σε αγωνιστική κατεύθυνση, συμφωνούν στοιχειωδώς με τις μορφές αγώνα του κινήματος -καταλήψεις- και αναγνωρίζουν τις δομές του. Επίσης ο αριθμός των αιρετών κάθε συνέλευσης θα πρέπει να καθορίζεται από το μέγεθος της συνέλευσης αλλά βάσει μιας προοδευτικής αναλογικής κλίμακας ώστε να μην εξαφανίζονται οι μικροί σύλλογοι από το πλήθος των αντιπροσώπων των μεγάλων συνελεύσεων. Οι αντιπρόσωποι δεν θα πρέπει να εκλέγονται μόνο από το πλειοψηφικό πλαίσιο αλλά από όσα πληρούν τα παραπάνω κριτήρια. Ταυτόχρονα θα πρέπει τουλάχιστον το πενήντα τοις εκατό συν ένα αυτών να εκλέγονται από το αγωνιστικό πλαίσιο που πήρε τις περισσότερες ψήφους στη συνέλευση και οι υπόλοιποι αναλογικά από τα υπόλοιπα πλαίσια.

Δικαίωμα εκλέγειν και εκλέγεσθαι έχει κάθε φοιτητής/τρια που ψήφισε ένα από τα πλαίσια που κινούνται σε κινηματική κατεύθυνση και αναγνωρίζουν τις δομές του κινήματος. Οι αντιπρόσωποι δεσμεύονται πάνω στα πολιτικά πλαίσια από τα οποία εκλέχθηκαν και λογοδοτούν βάσει αυτών στο σώμα. Τέλος, επιπρόσθετο μέτρο εξασφάλισης της δημοκρατίας μπορεί να αποτελέσει ο καθορισμός maximum θητείας

και η εναλλαγή. Ιδιαίτερη σημασία θα πρέπει να δώσουμε ώστε όταν υπάρχουν πλαίσια που περιλαμβάνουν περισσότερους του ενός πολιτικούς χώρους -πχ κοινά πλαίσια ΕΑΑΚ-ΑΡΕΝ- να υπάρχει εκπροσώπηση όλων των συμμετεχόντων, αν και αναγνωρίζουμε πως δεν μπορεί να υπάρξει δομή που θα εξασφαλίζει κάτι τέτοιο. Τα συντονιστικά γενικών συνελεύσεων και καταλήψεων θα πρέπει να πραγματοποιούνται αμέσως μετά τις διαδηλώσεις, σε χώρους ασύλου όπου θα καταλήγει η πορεία, ώστε να εξασφαλιστεί η όσο το δυνατόν μεγαλύτερη συμμετοχή σε αυτά. Δικαίωμα παρακολούθησής τους προφανώς και θα έχει όποιος και όποια θέλει, αλλά αποφάσεις θα παίρνουν οι εκπρόσωποι με ψηφοφορία. Καταρχάς θα πρέπει να ορίζεται προεδρείο με κλήρωση το οποίο θα έχει και την ευθύνη για την διαδικασία, τις τοποθετήσεις, την τήρηση του χρονικού ορίου καθώς και να κρατάει πρακτικά. Το σώμα θα χωρίζεται σε θεματικές ομάδες εργασίας βάσει των αναγκών του συντονιστικού που, αφού συνεδριάσουν, θα καταλήγουν σε προτάσεις που θα ψηφίζονται στο τέλος από το σύνολο του σώματος. Προφανώς και σε κάθε σημείο της διαδικασίας -ομάδες και σύνολο του σώματος- θα υπάρχει η δυνατότητα να προτείνονται τροποποιήσεις ή ακόμα και αντιπαραθετικές προτάσεις. Το προεδρείο θα πρέπει να καθορίζει και τον διαθέσιμο χρόνο για τοποθετήσεις από μη αντιπροσώπους είτε μιλάμε για φοιτητές/τριες είτε για εκπροσώπους κοινωνικών ομάδων και κινημάτων που θέλουν να τοποθετηθούν στη διαδικασία -πχ εκπροσώπους εργατικών σωματείων. Αν οι αντιπρόσωποι που επιθυμούν να μιλήσουν είναι πάρα πολλοί και δεν υπάρχει χρόνος να γίνεται κλήρωση.

Κάθε αιρετός και ανακλητός αντιπρόσωπος θα έχει αναφαίρετο δικαίωμα τοποθέτησης -που είναι στην κρίση του αν θα το χρησιμοποιήσει- άρα το προεδρείο θα πρέπει να φροντίζει να τηρείται το χρονικό πλαίσιο ώστε να είναι βιώσιμη η διαδικασία. Τέλος, οι αντιπρόσωποι θα δεσμεύονται πάνω στα πλαίσια από τα οποία εκλέχθηκαν στις γενικές συνελεύσεις χωρίς όμως να σημαίνει πως ο ρόλος τους θα πρέπει να περιοριστεί στη σχολαστική μεταφορά τους. Θα πρέπει να τους παραχωρηθεί η ευελιξία να προτείνουν και να ψηφίζουν και για επιπλέον ζητήματα προφανώς μέσα σε συγκεκριμένα πλαίσια (πχ. έκτακτες πολιτικές εξελίξεις κα).

Τέλος θεωρούμε ανεδαφική την όποια κουβέντα για μόνιμο συντονιστικό συνελεύσεων από την στιγμή που δεν υπάρχουν σε μόνιμη βάση γενικές συνελεύσεις στην πλειοψηφία των σχολών. Κάτι τέτοιο σε μη κινηματικές περιόδους θα δημιουργούσε μια καρικατούρα συντονιστικού των σχολών όπου έχουμε δύναμη και όχι μόνο δεν θα βοηθούσε αλλά θα έκανε ζημιά στο κίνημα. Θεωρούμε πολύ σημαντικό το ότι, παρά τις στρεβλώσεις που παρατηρούνται, η κουβέντα για τις δομές του φοιτητικού κινήματος έχει ανοίξει πραγματικά τόσο στο εσωτερικό της ΕΑΑΚ όσο και του ίδιου του κινήματος. Καμία πρόταση δεν μπορεί να είναι ολοκληρωμένη πριν την εφαρμογή της και μόνο μέσα από αυτή μπορούμε να βγάλουμε πιο ακριβή συμπεράσματα. Όμως ταυτόχρονα είναι κρίσιμης σημασίας να καταθέσουμε και να βάλουμε σε εφαρμογή ως ΕΑΑΚ μια πρόταση λειτουργίας που θα απαντάει στα προβλήματα που έχουν οι διαδικασίες του κινήματος και θα το εξοπλίζει ώστε στη μάχη που βρίσκεται μπροστά του να νικήσει.

V. Η δημοκρατική συγκρότηση της ΕΑΑΚ

Τα σχήματα και οι οργανώσεις έχουν θεωρητικοποιήσει τις αδυναμίες μας, με αποτέλεσμα να ονομάζουμε την έλλειψη δομών «αμεσοδημοκρατία», τον μη αποφασιστικό χαρακτήρα των διαδικασιών «σύνθεση» και τη γραφειοκρατία των παραγοντομαζεμάτων «δημοκρατία των από τα κάτω». Στην πραγματικότητα όμως η έλλειψη συγκεκριμένων δομών οδηγεί στην αντικατάσταση της πλατιάς πολιτικής αντιπαραθέσης από παράλληλες διαδικασίες μη «εκλεγμένων» και ελέγξιμων από τη βάση «ηγεσιών». Για να μπορέσουμε να αντιμετωπιστούν τις αιτίες που γεννάνε τέτοια φαινόμενα θα πρέπει να προχωρήσουμε σε μια ριζική αυτοκριτική και να συνειδητοποιήσουμε πως η δημοκρατία είναι ζήτημα αρχών και όχι πεδίο μικροηγεμονισμών. Ο αγώνας για την επέκταση της δημοκρατίας στο εσωτερικό μας αποτελεί καθημερινή προτεραιότητα και ζήτημα ζωτικής σημασίας.

A. Λειτουργία των σχημάτων

Ξεκινώντας την κριτική μας στα σχήματα της ΕΑΑΚ, θα πρέπει να τονίσουμε ότι παρά τις αδυναμίες τους, λειτουργούν καλύτερα από οποιοδήποτε άλλο όργανο. Αυτό δεν σημαίνει όμως ότι δεν παρουσιάζουν προβλήματα τα οποία θα πρέπει να αντιμετωπίσουμε άμεσα. Το πιο σημαντικό πρόβλημα των σχημάτων είναι η άνευ αρχών αντιπαραθέση των οργανώσεων στο εσωτερικό τους. Μάλιστα τέτοιου είδους αντιπαραθέσεις συχνά ξεφεύγουν από τα επίδικα της συγκυρίας κι αντιμετωπίζουμε καταστάσεις όπου τα σχήματα καλούνται να τοποθετηθούν και να αποφασίσουν για

ζητήματα που μόνο οργανώσεις θα μπορούσαν να έχουν άποψη. Έτσι τα σχήματα από πολιτικοσυνδικαλιστικά μορφώματα παρέμβασης σε κοινωνικό χώρο μετατρέπονται σε κομμουνιστικούς πυρήνες αντιπαράθεσης οργανωμένων αντιλήψεων.

Βάσει αυτής της στρεβλής αντίληψης για την ηγεμονία και την πολιτική αντιπαράθεση, οι οργανώσεις νοιάζονται μόνο για την αριθμητική τους αύξηση, ώστε να γίνουν πλειοψηφικές στο εκάστοτε σχήμα, προχωρώντας σε μαζικές αλλά απολίτικες στρατολογήσεις. Όλα τα παραπάνω οδηγούν σε μία κατάσταση όπου δεν μπορεί να υπάρξει καμία σύνθεση, ούτε διάθεση για αυτήν, και οι αποφάσεις βγαίνουν με εκβιαστικό τρόπο. Έτσι, λόγω της έλλειψης σύνθεσης καταλήγουμε σε αντιδημοκρατικές συμπεριφορές, αποκλεισμούς μειοψηφιών (π.χ. να βγαίνουν κείμενα χωρίς να τα έχει δει το σύνολο τους σχήματος, να γίνονται σχήματα χωρίς να ειδοποιούνται όλοι από πρόθεση κτλ.) και τελικά ο καθένας να επικαλείται τη σύνθεση και την δημοκρατία όποτε τον βολεύει. Σ' αυτό το σημείο θα θέλαμε να τονίσουμε ότι τέτοιου είδους πρακτικές δεν αφορούν το σύνολο των σχημάτων, αλλά αποτελούν παθογένειες οι οποίες θα πρέπει άμεσα να αντιμετωπιστούν και να τις αφήσουμε πίσω μας.

Για να μπορέσουν τα σχήματα να λειτουργήσουν με ένα συνθετικό και δημοκρατικό τρόπο θα πρέπει καταρχάς όσοι και όσες παρεμβαίνουν σε αυτά να εκφράζονται ισότιμα, να συμμετέχουν στη λήψη πολιτικών αποφάσεων και να μπορούν να εκπροσωπήσουν το σχήμα τους δημόσια. Επίσης, καθώς το σχήμα δεν αποτελεί μικρομάγαζο κανενός, θα πρέπει το ίδιο να παράγει πολιτική για τον εαυτό του μέσα από τις διαδικασίες του. Βασικός του στόχος θα πρέπει να είναι η σύνθεση, η οποία δεν αποτελεί μηχανικά το μέσο όρο, αλλά μια μάχιμη πολιτική γραμμή που ενοποιεί το σχήμα. Σε περιπτώσεις που η σύνθεση είναι αδύνατη πρέπει να παίρνονται αποφάσεις ώστε το σχήμα να μπορεί να παρέμβει αλλά ταυτόχρονα να δίνεται η δυνατότητα στη μειοψηφία να εκφράζει τις διαφωνίες της και να αποτιμά με το δικό της τρόπο τα αποτελέσματα της απόφασης με την οποία διαφώνησε. Η πολιτική αντιπαράθεση οφείλει να είναι γόνιμη, να μη γίνεται με εμμονικό τρόπο και πάντα να συνδέεται με τα επίδικα της παρέμβασης του σχήματος. Οι πολιτικές αποφάσεις θα πρέπει να παίρνονται μόνο στο εσωτερικό του σχήματος κι όχι σε παράλληλες διαδικασίες, μακριά από το σύνολο του δυναμικού του. Τέλος, το σχήμα θα πρέπει να φροντίζει για την υγιή πολιτικοποίηση του κόσμου του μέσα από τις δομές του, χωρίς να αποτελεί προϋπόθεση η ένταξη σε οργάνωση.

Β. Λειτουργία των συντονιστικών πόλεων

Όσον αφορά τα συντονιστικά πόλεων η διαδικασία που ακολουθείται είναι εμφανώς πολύ χειρότερη από αυτή των σχημάτων. Κατ' αρχάς, όλη η διαδικασία βασίζεται σχεδόν αποκλειστικά στις οργανώσεις της ΕΑΑΚ και όχι στα σχήματα, αφού αυτές καθορίζουν και το πότε θα γίνουν συντονιστικά και τη θεματολογία τους και το ποιος θα μιλήσει και κυρίως ποιος δεν θα μιλήσει. Τα σχήματα σε σχέση με τις οργανώσεις εμπλέκονται σε μειοψηφικό βαθμό, καθώς ελάχιστα από τα «πολυτασικά» σχήματα τοποθετούνται, ενώ πολλές φορές «μονοτασικά» σχήματα τοποθετούνται χωρίς να έχουν συνεδριάσει καν. Τέλος τα συντονιστικά πολλές φορές δεν καταλήγουν σε κάτι και η αξία τους για το συντονισμό μας και την επόμενη μέρα είναι πολύ περιορισμένη. Είναι αλήθεια ότι τον τελευταίο χρόνο στα συντονιστικά τοποθετούνται όλο και περισσότερα σχήματα, αλλά υπάρχουν ακόμα πολλά περιθώρια βελτίωσης. Κατ' αρχάς, θα πρέπει τα ίδια τα σχήματα να συνεννοούνται και να αποφασίζουν το πότε θα γίνει συντονιστικό, δίνοντας σε όλα τα σχήματα τον απαραίτητο χρόνο για να συνεδριάσουν. Επίσης θα πρέπει να δίνεται η δυνατότητα σε όσα σχήματα το επιθυμούν να τοποθετούνται στην διαδικασία, αλλά ταυτόχρονα να υπάρχει και ισότιμη παρουσία των οργανώσεων στην διαδικασία, με μία τοποθέτηση για κάθε οργάνωση. Για να γίνει αυτό θα πρέπει να τηρείται αυστηρά το χρονικό όριο κάθε τοποθέτησης καθώς δεν γίνεται να έχουμε βιώσιμη διαδικασία με τοποθετήσεις της μίας ώρας. Ο κατάλογος με την σειρά των τοποθετήσεων θα πρέπει να γίνεται με κλήρωση και όχι με ορισμό από τις οργανώσεις. Τέλος, η διαδικασία θα πρέπει να καταλήγει σε συγκεκριμένα πράγματα τα οποία θα αφορούν και θα βοηθούν την παρέμβαση και τον σχεδιασμό των σχημάτων.

Γ. Λειτουργία του διήμερου πανελλαδικού συντονιστικού

Αρχικά θεωρούμε πως ο τρόπος διεξαγωγής του διήμερου το αναδεικνύει ίσως ως τη χειρότερη διαδικασία της ΕΑΑΚ. Ξεκινώντας από τα ίδια τα προδιημερικά σχήματα, παρατηρούμε μία μάχη οργανώσεων για το ποια οργάνωση θα προβληθεί μέσα από το σχήμα, υποβιβάζοντας έτσι τη θέση των σχημάτων μέσα στο διήμερο καθώς και κάθε ανένταχτη αντίληψη. Κατά τη διάρκεια του διήμερου η πλειοψηφία των τοποθετήσεων γίνεται από «μονοτασικά» σχήματα, παρόλο που τα ίδια δεν αποτελούν την

πλειοψηφία των σχημάτων της ΕΑΑΚ. Οι τοποθετήσεις των οργανώσεων (π.χ. 17 δικαιούται το ΝΑΡ, 14 η ΑΡΑΝ, 11 η ΑΡΑΣ), είναι φανερό πως δεν είναι ισότιμες, είναι όμως συγκεκριμένες και ορισμένες με αποτέλεσμα πολλές φορές να μην δίνεται η δυνατότητα σε σχήματα να τοποθετηθούν και τα τελευταία να μπαίνουν εμβόλιμα στη διαδικασία Πατώντας πάνω σε μια στρεβλή αντίληψη για την ηγεμονία, οι τρεις μεγάλες οργανώσεις της ΕΑΑΚ μοιράζουν τις τοποθετήσεις βάσει μεγέθους της κάθε μίας από αυτές. Αυτό, εκτός από προσβλητικό για τα σχήματα είναι και λάθος σε σχέση με την πραγματική ουσία της δημοκρατίας. Για να είναι μια διαδικασία δημοκρατική θα πρέπει να έχει ως διακύβευμα την κατάληξή της, άρα θα πρέπει όλες οι πολιτικές απόψεις να τοποθετούνται ισότιμα και όχι με ποσοτώσεις, γιατί σε αυτή την περίπτωση οι οργανωτικοί συσχετισμοί σε επίπεδο οργανώσεων καθορίζουν εκ των προτέρων ποια άποψη θα ακουστεί περισσότερο και άρα θα ηγεμονεύσει. Είναι ολοφάνερο πως μια διαδικασία τέτοιου τύπου δεν είναι πραγματική διαδικασία δημοκρατικής απόφασης, αφού το αποτέλεσμα προκαταβάλλεται από τους οργανωτικούς συσχετισμούς και δεν προκύπτει από την ίδια την κουβέντα.

Σχετικά με τις συνθήκες της διαδικασίας, η διάρκεια της, η ασυνέπεια ως προς την ώρα έναρξης της διαδικασίας καθώς και το γεγονός πως δεν υπάρχει τήρηση του χρονικού ορίου των τοποθετήσεων την καθιστά μη βιώσιμη. Εξάλλου, ένα από τα πιο σοβαρά προβλήματα είναι η δημιουργία τοποθετήσεων γύρω από ψευδοδίπολα και εθιμοτυπικές διαφωνίες τακτικής, αποφεύγοντας έτσι την ύπαρξη μίας γόνιμης πολιτικής κουβέντας γύρω από το επίδικο της συγκυρίας. Οφείλουμε ακόμα να αναφέρουμε τον απαράδεκτο τρόπο με τον οποίο συντελείται η συγγραφή του καταληκτικού κειμένου. Συγκεκριμένα πραγματοποιείται από εκπρόσωπους οργανώσεων σε διαφορετική αίθουσα, την ώρα που οι τοποθετήσεις κι η διαδικασία του διημέρου δεν έχουν ακόμα καταλήξει. Έτσι λοιπόν εκδίδεται ένα κείμενο το οποίο δεν λαμβάνει υπόψη του τα σχήματα, δεν είναι χρήσιμο στην παρέμβασή τους και πολλές φορές δεν μοιράζεται καν. Καταλήγοντας λοιπόν, συμπεραίνουμε ότι τέτοιες πρακτικές δεν προωθούν κανένα διάλογο, δεν προωθούν τη δράση των σχημάτων, αλλά μόνο τις αντιπαραθέσεις των οργανώσεων μέσα από ένα παιχνίδι εντυπώσεων.

Οι προτάσεις μας σε σχέση με το διήμερο είναι σε δύο επίπεδα: κατ' αρχάς ως βελτιώσεις της σημερινής κατάστασης αλλά και η ψηλάφηση μίας εντελώς διαφορετικής, δημοκρατικής και βιώσιμης διαδικασίας. Όσον αφορά τις άμεσες βελτιώσεις του διημέρου, πρώτο μας μέλημα θα πρέπει να είναι να δίνεται η δυνατότητα σε όσα σχήματα το επιθυμούν να μπορούν να τοποθετούνται. Δεν υπάρχει καμία δικαιολογία που να καλύπτει πρακτικές όπως το κόψιμο των τοποθετήσεων σχημάτων είτε για χάρη τοποθετήσεων οργανώσεων είτε για «συντομία χρόνου», αφού κανένα προεδρείο -πολύ περισσότερο ένα μη αιρετό προεδρείο- δεν έχει το δικαίωμα να καθορίζει ποιο σχήμα θα μιλήσει και ποιο όχι. Για να είναι η πολιτική κουβέντα γόνιμη θα πρέπει να προετοιμάζεται καταλλήλως κατά την προδιημερική περίοδο μέσα από συντονιστικά πόλεων, κείμενα που θα βγάζουν τα σχήματα και θα στέλνουν σε μια mailing list κοκ.

Οι διαδικασίες των σχημάτων πριν από το διήμερο για να είναι αποτελεσματικές είναι ανάγκη να είναι γειωμένες στην πραγματικότητα και η κουβέντα να γίνεται στο έδαφος του συγκεκριμένου χωρίς να απαιτείται από σχήματα να πάρουν απόφαση σε ζητήματα θεωρητικής φύσης -π.χ. Αν το πανεπιστήμιο είναι ΙΜΚ ή επιχείρηση- ώστε να στηρίξουν έπειτα την άποψη της μίας ή της άλλης οργάνωσης. Σε αυτή την κατεύθυνση πρέπει να γίνεται και η επιλογή του ατόμου που θα μιλήσει στο διήμερο, η οποία έχει μετατραπεί εδώ και χρόνια σε έναν πόλεμο οργανωμένων, χωρίς να μας απασχολεί το ζήτημα του προσώπου, παρά μόνο από την σκοπιά του να μιλάνε κατά προτεραιότητα ανένταχτοι/ες και να υπάρχει εναλλαγή μεταξύ των οργανώσεων. Για να μπορέσει να είναι βιώσιμη η διαδικασία και να μην κόβονται σχήματα είναι αναγκαίο να υπάρχει αυστηρό ισότιμο χρονικό όριο το οποίο να τηρείται και να επιβάλλεται από το προεδρείο. Επίσης, οι διαδικασίες πρέπει να ξεκινάνε και να τελειώνουν ώρες που είναι βιώσιμες για ανθρώπινα όντα και όχι να γίνονται ολονυχτίες που μάλιστα απομαζικοποιούν τις διαδικασίες μας. Το προεδρείο δεν μπορεί να συνεχίζει να ορίζεται από τις οργανώσεις, αλλά πρέπει να ψηφίζεται και να εγκρίνεται από το ίδιο το σώμα, όπως είναι αυτονόητο για οποιαδήποτε άλλη διαδικασία, αστικής ή εργατικής δημοκρατίας. Επιπρόσθετα, οι οργανώσεις, όντας ένα σημαντικό αλλά μη δομικό στοιχείο της ΕΑΑΚ, δεν μπορούν ούτε να μονοπωλούν την κουβέντα ούτε να μιλάνε βάσει μεγέθους -λες και μας ενδιαφέρει ως ΕΑΑΚ πόσα μέλη έχει η κάθε οργάνωση-, αλλά αντιθέτως πρέπει να εκφράζονται και να τοποθετούνται μία φορά την κάθε μέρα και με ισότιμο χρονικό όριο. Η σειρά τοποθέτησης των σχημάτων, οργανώσεων, δευτερολογίων κτλ είναι

σημαντικό να βγαίνει με κλήρωση και όχι με διαπραγματεύσεις, καθώς σε αυτή την περίπτωση τα σχήματα αντιμετωπίζονται ως φερέφωνα των ηγεμονικών σε αυτά οργανώσεων.

Όσον αφορά τον τρόπο κατάληξης του διημέρου και συγγραφής του κειμένου, κατ' αρχάς είναι πολύ σημαντικό το κείμενο να γράφεται μετά το πέρας της διαδικασίας και όχι παράλληλα, ώστε να ενσωματώνονται σε αυτό όλες οι τοποθετήσεις των σχημάτων, αλλά και να είναι η διαδικασία της συγγραφής πραγματική υπόθεση του κόσμου της ΕΑΑΚ και όχι ειδικών -ιδιαίτερα μη αιρετών- συντρόφων και συντροφισσών. Επίσης, θα πρέπει το κείμενο να αποτελεί αποτέλεσμα της σύνθεσης των τοποθετήσεων των σχημάτων όπως αυτές αποτυπώνονται στα πρακτικά που θα κρατάει το προεδρείο και να εγκρίνεται κομμάτι-κομμάτι αλλά και ως σύνολο στο τέλος από το σώμα. Τέλος, το κείμενο θα πρέπει να αποτελεί ένα μάχιμο και γειωμένο κείμενο, χρήσιμο την επόμενη μέρα στην παρέμβασή μας και όχι ένα κείμενο καταγραφής του εσωτερικού συσχετισμού της ΕΑΑΚ που δεν μοιράζεται παρά μόνο σε ελάχιστες περιπτώσεις σχολών. Θεωρούμε ότι οι παραπάνω προτάσεις μπορούν να αποτελέσουν τη βάση μιας συζήτησης για την αναβάθμιση των εσωτερικών διαδικασιών της ΕΑΑΚ, που επιτέλους πρέπει να γίνει με σοβαρούς όρους. Τα καθήκοντα που ανοίγονται μπροστά μας είναι πολλά και σοβαρά. Ως ΕΑΑΚ το επόμενο διάστημα, για να ανταποκριθούμε σε αυτά τα καθήκοντα, θα πρέπει να ξεπεράσουμε τον εαυτό μας και να αναβαθμίσουμε ουσιαστικά την οργανωτική μας συγκρότηση, που πάει χέρι-χέρι με την πολιτική μας παρέμβαση στο φοιτητικό κίνημα.